Fråga om i samband med eftertaxering för viss inkomst jämväl kunnat återföras ett medgivet avdrag för nedsatt skatteförmåga

Besvär av TI angående fru N åsatt eftertaxering för år 1955. — Fru N taxerades år 1955 till statlig inkomstskatt för 2.330 kr, taxerad inkomst, utan beskattningsbar inkomst och till kommunal inkomstskatt för 2.410 kr, taxerad inkomst, med beskattningsbar inkomst av 570 kr. Därvid hade TN medgivit henne avdrag för nedsatt skatteförmåga med 500 kr vid vardera taxeringen.

Hos PN yrkade TI att — enär det framkommit att fru N inte uppgivit inkomst av kapital till belopp av 373 kr och förmögenhet till belopp av 14.228 kr — hon måtte eftertaxeras för beloppet 373 kr samt att av TN medgivna avdrag för nedsatt skatteförmåga måtte förvägras henne.

Enligt beslut den 31 mars 1960 fann PN, att fru N vid 1955 års taxering obehörigen undgått beskattning för 373 kr men avslog PN yrkandet beträffande avdraget. I enlighet därmed eftertaxerades fru N för beloppet 373 kr.

KR — där TI vidhöll sin talan beträffande avdraget — fann icke skäl att göra ändring i PN:s beslut, enär på grund av vad i målet förekommit förutsättningar för eftertaxering icke visats föreligga i ifrågavarande hänseende.

RR biföll däremot TI:s fullföljda talan, enär i målet var utrett, att fru N i självdeklarationen rörande sina inkomst- och förmögenhetsförhållanden lämnat oriktiga uppgifter, som måste antagas hava föranlett det henne vid ordinarie taxeringen beviljade avdraget för nedsatt skatteförmåga. (RR:s utslag den 26/9 1961.)

S. H. T.

Av uppbördsdirektör Nils Gottliebsson

Det är visst oklart om S. H. T. är en förkortning för *salve honoris titulo* (med hederstiteln bevarad) eller för *sine honoris titulo* (utan hederstitel). De tre bokstäverna innebär i vart fall att man riktar sig till någon eller till en krets av människor utan att använda titeln. Det är därför som jag funnit rubriken lämplig till en betraktelse över titlar inom folkbokföring och skatteuppbörd.

Svårigheten med titlarna är uppenbar. Om andra ändringar rörande en person lämnas speciella, preciserade uppgifter. Födelse, död, giftermål, skilsmässa, namnändring och annat sådant aviseras i föreskriven, fast ordning och aktualisering i enlighet härmed kan lätt ske. Detsamma gäller adress om den bringas till kännedom genom flyttningsanmälan. Även när det är fråga endast om en ny försändelseadress brukar det av uppgiftslämnaren markeras att det rör sig om ett ändringsmeddelande av vikt, som myndigheterna alltså bör låta sig angeläget vara att ordentligt iakttaga.

I regel förhåller det sig på annat sätt med titlarna. Uppgift om ändring härvidlag lämnas oftast så att säga i förbigående, nämligen genom att ny titel användes på en handling. Det kan vara på mantalsuppgiften, på deklarationen eller på annan inlaga. Ibland markeras att det är fråga om en ändring men i de flesta fall fordras en jämförelse med tidigare notering för att upptäcka ändringen. Hur som helst så är det svårare och bekymmersammare att följa titeländringar och genomföra dem än att iakttaga andra ändringar av folkbokföringsingredienserna. När därtill

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:37:57

kommer att titeln för många tycks höra till det mera väsentliga och betydelsefulla här i livet och att felaktigheter härutinnan har en särdeles förmåga att väcka irritation hos vederbörande och åstadkomma friktion mellan myndighet och allmänhet, är det förklarligt om man söker en möjlighet att tillämpa ett system S. H. T.

Det kan då till en början konstateras att en titellös försändelse icke tycks väcka förargelse och i vart fall mindre förargelse än en med felaktig titel. Vidare må noteras att posten tydligtvis inte anser titlarna som något oundgängligt hjälpmedel vid distributionen av försändelser. Man kan visserligen tänka sig situationer då en titelangivning kan vara till vägledning men i de alldeles övervägande antalet fall går det bra ändå att finna rätt adressat. Många storleverantörer av försändelser har redan slopat titlarna och några olägenheter har icke försports.

Om man söker en person per telefon och inte vet hans titel, kan inte det vålla svårigheter? Jo, kanske ibland när vederbörande är anställd i ett stort verk eller företag. Och kanske vid själva samtalet, om vederbörande inte tål att kallas "herr" eller Ni och kanske särskilt om det är en dam och man inte vet om man har att göra med en fru eller fröken. Men nu är det nog så att — i folkbokföring och uppbörd — ett samtal oftast föranleds av någon skrivelse eller handling som ger upplysning om titeln och besvärligheter av nyss angiven art torde därför sällan inträffa.

Det brukar anföras, att titel är till ledning vid skönstaxering. Kanske i viss mån, men något avgörande skäl för titlarnas bibehållande kan det inte vara. Snarare får man ge akt på att en titel inte leder vilse i fråga om skönstaxering.

När det gäller att för A-skattebetalare fastställa rätt kolumn kan det vara av värde med titeluppgift (för hustru), det skall inte bestridas. Men något yrkande om titlars utsättande kan inte grundas enbart på den detaljen.

Skatteindrivningen underlättas genom att titlar är utsatta brukar vara ett inlägg i debatten. Men inte heller i det argumentet ligger någon styrka. Vill man veta vilken syssla en på restlängd upptagen person har finns det många enkla möjligheter att skaffa sig den kunskapen.

Nå statistiken då? Ja, den har sina rättmätiga anspråk, men här är det väl mera yrkeskategorien som intresserar än titeln. Och statistikintresset bör alltså kunna tillgodoses genom yrkeskod (som redan sker i viss utsträckning). Den kan grundas på mantalsuppgifter (så länge sådana finns) och på deklarationer (så länge sådana fanns). Eljest bör de vart femte eller tionde år återkommande folkräkningarna — då människorna må utfrågas in på bara märgen — vara tillräckliga.

Till slut kanske forskningen anför klandertalan mot att titlar inte återfinns i mantals- och taxeringslängder. Men också detta bör kunna bemötas med en hänvisning till folkräkningarna.

Sammanfattningsvis kan det alltså sägas att den avhandlade reformen skulle medföra stora fördelar men små eller inga nackdelar. Låt oss alltså lägga bort titlarna. Om inte förr så i samband med införande av ADB.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:37:57